

Oslo

Årsplan 2026

Frantsebråten barnehage
Arnebråtveien 80 0771 Oslo

Sammen om den gode barndom

Innhold

Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene	3
Om barnehagen	3
Tilvenning	5
Vennskap og fellesskap	5
Lek.....	5
Læring.	6
Kommunikasjon og språk	6
Digital praksis	7
Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage	7
Medvirkning	8
Livsmestring og helse	8
Danning.....	9

Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og danning. Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn og barnegruppen. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå Oslo kommunes målsetninger for barnehagene:

- Andelen barn som går i barnehage, øker
- Alle i barnehage, skole og opplæring får et tilbud som fremmer utvikling, læring og gir et godt grunnlag for videre studier og arbeid
- Barn og unge møter tilgjengelige og sammenhengende tjenester som forebygger og forhindrer ungt utenforskap
- Barnehager og skoler bidrar til grønne, levende nærmiljøer og er tilgjengelige for innbyggere og frivillighet
- Barn, elever, læringer og ansatte har et trygt og inkluderende lærings- og arbeidsmiljø
- Barnehagebarn, elever og læringer møter medarbeidere med riktig kompetanse

Målsetningene på barnehageområdet skal bidra til at kommunen når de overordnede kommunemålene:

1. Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg, og leve gode liv
2. Oslo er grønn og levende
3. Oslo er nyskapende og attraktiv
4. Oslo er åpen, inkluderende og trygg
5. Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester

Om barnehagen

Frantsebråten er en barnehage med 7 baser. Det er 4 baser med 9 barn mellom 1 og 3 år og 3 baser med 18 barn fra 2 til 6 år. På hver base jobber det 3 voksne. Hos oss jobber 10 pedagoger, 2 barne- og ungdomsarbeidere, 9 barnehagemedarbeidere og 1 styrer.

Frantsebråten ligger flott til, med mange skogsområder i nærheten. Alle baser har minste en turdag i uka der vi er opptatt av å bruke nærmiljøet og naturen. Vi er opptatt av å gi barna gode naturopplevelser. Uteområdet vårt stekker seg rundt huset og vi deler området i to for å skjerme de minste barna.

Lek og sosial kompetanse:

Lek og sosial kompetanse er to viktige områder som vi alltid vil ha stort søkelys på i Frantsebråten. Lek er barnets viktigste aktivitet i barndommen. Barnet finner venner gjennom lek, de får praktisert språket, og de bearbeider opplevelser gjennom leken. I tillegg får de øvelse

4 • Årsplan 2026

i sosial kompetanse og å samarbeid med andre. Det er helt avgjørende at personalet har kunnskap, gode holdninger og er aktive i møte med barn og barns lek.

Vi vil ta utgangspunkt i barnegruppas interesser når vi legger opp dagene og ukene på basen. Ved å la barna ta del i planleggingen og observere deres interesser, får barna medvirke i sin egen hverdag.

Relasjoner:

Vi er opptatt av relasjoner i barnehagen. Gode relasjoner mellom barn og voksne er en forutsetning for barnas trivsel, lek, læring og utvikling. Gjennom nære og gode omsorgspersoner legges grunnlaget for gode dager i barnehagen. For å få til dette jobber vi systematisk med Trygghetssirkelen.

Trygghetssirkelen hjelper oss å se hvilke behov barn har, og hva de trenger av støtte fra sine omsorgspersoner både når de utforsker og når de trenger trygghet. Trygghetssirkelen er utviklet med tanke på relasjoner mellom barn og foreldre, men kan med fordel benyttes i barnehagen. Barnas relasjoner med de ansatte i barnehagen er avgjørende for barnet. De skal støttes gjennom utforskning, utvikling og egne følelser. Erfaringer og opplevelser med barnehagepersonalet er med på å danne grunnlaget for barnets selvfølelse, stresstoleranse og emosjonsregulering. Barnehagen er sammen med hjemmet, viktig med tanke på barnets psykiske helse.

Språk:

Videre er vi opptatt av språk. Språkutviklingen hos barn starter ved fødselen og varer hele barndommen. Likevel er de viktigste årene nettopp barnehagealderen som er de mest avgjørende for språkutviklingen. For oss er det viktig å ha et bevisst forhold til hva som er gode metoder for å hjelpe og støtte barn til et godt språk og en god språkforståelse. Nettopp språket og språkforståelsen er viktig i forhold til kommunikasjon mellom mennesker og legger grunnlag for tankens utvikling, historier, forståelse, lek og læring.

Studenter:

Frantsebråten er praksisbarnehage og har jevnlig samarbeid med OsloMet om studenter som har sin barnehagepraksis hos oss. I tillegg har vi studenter fra Institutt for spesialpedagogikk. Det er flott med studenter som kan stille spørsmål til arbeidet vårt og få oss til å tenke gjennom hvorfor vi gjør som vi gjør og om det er til barnets beste.

Tilvenning

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. Se «Oslostandard for tilvenning i barnehagen».

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle barn skal ha en tilknytningsperson når de begynner i barnehagen.
- Vi benytter oss av Trygghetssirkelen med tanke på tilknytning og utforskning.
- I Frantsebråten har vi et informasjonsmøte i forkant av barnehagestart for nye foreldre, og et informasjonsmøte for dem som skal over fra liten til stor. (mai/ juni)
- Overgang fra liten til stor base starter i april.
- Alle foresatte skal få tilbud om en samtale før barnehagestart eller senest i løpet av de 2 første ukene, for å dele informasjon om barnet og barnehagen.

Vennskap og fellesskap

- I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap.
- Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.
- Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barna i Frantsebråten skal være deltakende i et fellesskap og oppleve nære relasjoner til andre.
- For å sikre at alle barn i Frantsebråten har gode relasjoner med de voksne, vil vi gjennomføre relasjonskartlegging minst 2 ganger pr. år.
- Personalet skal observere barna i lek og støtte og veilede der det trengs.
- Vi skal gjennomgå rutinen: «Barnehagens psykososiale barnehagemiljø» minst en gang pr. år.

Lek

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.
- Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.
- Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

6 • Årsplan 2026

- Alle barn skal få erfare og leke i mindre grupper i løpet av uka og de skal bruke de ulike aktivitetsrommene våre.
- Personalet skal være deltakende i barns lek, motivere og støtte barn både språklig og sosialt slik at de lærer positive samspillsmønstre.
- Personalet skal ha tema lek på agendaen en gang pr. halvår, med søkelys på å utvikle forståelse og kompetanse på lek.
- Personalet skal inspirere og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.

Læring

- Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.
- Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen.
- Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi skal møte barna med undring og nysgjerrighet for å utfordre barna kognitivt, kreativt og språklig.
- Observasjoner og tilbakemeldinger fra barna danner utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet.
- Lek og hverdagsrutiner er to viktige arenaer der personalet skal legge til rette for utvikling og læring.
- Personalet skal reflektere over egen praksis, teori og styringsdokumenter. Vi skal jobbe kontinuerlig med å utvikle god praksis.

Kommunikasjon og språk

- Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.
- Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen.

- Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Se «Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø».

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Barna skal ha tilgang til god og variert litteratur.
- Personalet skal være aktive språkmodeller sammen med barn i både leke og hverdags-situasjoner.
- Personalet skal evaluere språkmiljøet i barnehagen og tilrettelegge for god språkutvikling.
- Barna skal få mulighet til å delta i aktiviteter som inneholder sanglek, rim, regler og høytlesning.

Digital praksis

- Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.
- Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.
- Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi vil bruke digitale verktøy som støtte i kreative prosesser med barna.
- Vi vil dokumentere opplevelser sammen med barna som deles med foreldrene.
- Vi vil bruke digitale verktøy i prosjektarbeid, planlegging av aktiviteter og til å utforske det vi jobber med.

Samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage

- Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Se «Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS».
- Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle skolestartere deltar i førskolegruppe hver uke. Her legger vi til rette for at de får med seg erfaringer, kunnskaper, og ferdigheter som kan gi et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.
- Gjennom barnehageforløpet jobber vi aktivt for å utvikle selvstendighet og sosial kompetanse, for å gjøre overgangen så god som mulig.
- Førskolegruppen skal få tilbud om å besøke de aktuelle skolene som barna skal begynne på.
- Foreldrene får tilbud om en halvtime med tema førskole, etter endt foreldremøte på høsten.
- Vi har overgangsmøte med skolene der det er behov.

Medvirkning

- Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.
- Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Personalet skal lage planer etter å ha vurdert og observert interessen og engasjementet som ligger i barnegruppa.
- Alle baser skal ha barns medvirkning som tema på basemøtene sine. Vi skal lese om og reflektere rundt hvordan vi sikrer barnas medvirkning i hverdagen.
- Personalet skal være bevisst kroppsspråket til de yngste barna, for å tolke deres behov og interesser.
- Gjennom foreldresamtaler og daglig kontakt får foresatte mulighet til å komme med synspunkter og innspill til barnets hverdag.

Livsmestring og helse

- Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd.
- Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile.
- Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Personalet må ha kunnskap og forstå barnas følelser. Vi må hjelpe dem med å sette ord på hvordan de har det og lære om de ulike følelser slik at disse blir akseptert og gjenkjent.
- Barnehagen skal legge til rett for hvilestund eller søvn for alle barn slik at de får avkoblingen og hvile i barnehagen.
- Hver base skal tilrettelegge for fysisk aktivitet hver dag.
- Hver base skal ha en turdag i uka der vi hovedsakelig bruker nærmiljøet og skogsområder. Vi ønsker at barna skal bli glade i naturen og årstidene og alt den har å tilby.
- Måltidene i barnehagen skal brukes som en pedagogisk aktivitet.

Danning

- Barnehagen skal støtte barnas utvikling av egen identitet og bidra til at barna utvikler positiv selvfølelse.
- Barnehagen skal legge til rette for at barna utvikler kritisk tenkning og etisk dømmekraft.
- Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Personalet skal gi barna mulighet til å delta i reflekterende og undrende samtaler.
- Barnegruppen skal få være med å ta demokratiske beslutninger som omhandler deres hverdag.
- Vi skal synliggjøre og verdsette ulike meninger, behov og perspektiver i et fellesskap.
- Personalet skal jobbe aktivt for å skape gode relasjoner mellom barn. Vi skal også bidra til at barna får en positiv selvfølelse og en positiv utvikling av egen identitet.

Fastsatt av SU: 12.01.2026

Barnehagens styrer: Marianne U. Brokke

Barnehagens nettside: <https://www.oslo.kommune.no/barnehage/finn-barnehage-i-oslo/frantsebraten-barnehage/>

PROGRESJONSPLAN

FRANTSEBRÅTEN BARNEHAGE 2026

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplanen s 48)

Prosessmål 1-2 år

- Vi setter ord på følelser
- Vi leser bøker hver dag
- Vi beskriver handlinger med ord (både barn og voksne)
- Vi bruker et variert repertoar av sanger, rim og regler
- Vi bruker både verbal og nonverbal kommunikasjon i alle hverdagssituasjoner
- Vi har bøker i barnehøyde

Prosessmål 3-4 år

- Barnehagen skal være et miljø med rike og varierte språklige erfaringer med boklesing, eventyr og fortellinger
- Danne smågrupper og legge til rette for rollelek.
- Sette ord på handlinger
- Ha samtaler, ta initiativ og gir respons i barnesamtaler
- Barna øver på å gjenfortelle historier og opplevelser

Prosessmål 5-6 år

- Barna får erfaringer med alderstilpasset litteratur, rim og regler gjennom høytlesning (Leseklubben)
- Barna får øve seg på historiefortelling ved å lage digitale og illustrerte eventyr/historier
- Dramatisering (Rollelek)
- Barna skal få muligheten til å finne ro og sette søkelys på oppgaven foran seg
- Barna øver på å ta imot beskjeder med flere ledd, og kunne ta imot beskjeder fra andre voksne
- Barna får kjennskap til språklig bevissthet gjennom leseklubben (lek)

- Barna får kjennskap til bokstaver og bokstavlyder i temasamlinger

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære, og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, lek og sosial samhandling og opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. (Rammeplanen s 49)

Prosessmål 1-2 år

- Personalet legger til rette for sanseopplevelser og kroppslig lek både inne og ute
- Vi legger til rette for gode hygienerutiner
- Vi legger til rette for matro, matglede og at måltidet skal være en god opplevelse
- Alle baser har turdag hver uke
- Barna øver på å kle av og på seg selv
- Vi legger til rette for at barna skal øve på selvstendighet i hverdagssituasjoner
- Vi er aktive voksne som deltar i barnas lek og er rollemodeller for barna

Prosessmål 3-4 år

- Personalet skal sørge for fremme barns glede ved bevegelse og fysiske aktiviteter.
- Personalet skal legge til rette for bevegelsesaktiviteter som balanse, klatring og andre former for risikolek både ute i naturen og i barnehagen.
- Barna skal ha finmotorisk aktiviteter med å øve på blyantgrep, og bruke hender aktiv.
- Bevissthet rund kroppen, ta vare på seg selv og hverandre
- Barna skal smøre maten sin selv.
- Barna skal øve på sosial kompetanse ved matbordet ved å ta hensyn, vente på tur og hjelpe andre.
- Barna øver på å kle på og av seg selv
- Barna lærer gode hyggene og toalettvaner

Prosessmål 5-6 år

- Barna øver på selvstendighet ved dobesøk, måltid og påkledning, og på å holde orden på egne saker
- Barna lærer om kroppens funksjon og nytten av et variert kosthold

- Barna får en begynnende forståelse for ulike næringsstoffer og ingredienser, samt hvordan maten tilvirknes.
- Førskolebarna deltar på aktiviteter for å utvikle motoriske ferdigheter
- Barna får kunnskap om å kunne bestemme over egen kropp og ha respekt for andres
- Barna lærer seg måter og strategier for å selv kunne løse uenigheter og konflikter som oppstår gjennom lek og planlagte temasamlinger
- Personalet har søkelys på sosial kompetanse, vennskap og at barna skal få mulighet til å danne nye relasjoner

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. (Rammeplanen s 50)

Prosessmål 1-2

- Vi legger til rette for at barna får kjennskap til ulike materialer og formingsaktiviteter.
- Vi legger til rette for ulike aktiviteter basert på sansene
- Formingsaktiviteter er i tråd med barnas alder og modning
- Vi baserer formingsaktiviteter på barnas interesser og engasjement
- Vi gir barna kjennskap til ulike musikksgangre

Prosessmål 3-4 år

- Maling og lek med farger, tegning og andre formings aktiviteter
- Barna skal få tilgang til musikkens verden med å lytte, synge og danse og leke.
- Barna skal ha tilgang til barnelitteratur og eventyr og dramatisere og ta dem i dem videre i leken.
- Barna besøker biblioteket og kjenner den som en kulturell arena.

Prosessmål 5-6 år

- Personalet legger til rette for dramatisering av eventyr og fortellinger
- Personalet legger til rette for mer selvstendighet i utførelsen av ulike oppgaver i forming.
- Personalet legger til rette for at førskolebarna skal få skape egne kunstuttrykk

- Personalet legger til rette for at barna får delta på kulturopplevelser
- Førskolebarna får større ansvar under ulike kulturarrangement i barnehagen (sommerfest, 17. mai, Lucia og generasjonsang)
- Barna skal oppleve glede og stolthet over egen kulturtilhørighet

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunn og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (Rammeplanen s 53)

Prosessmål 1-2 år

- De ansatte er bevisste på bruken av matematiske begreper i hverdagen
- Barna får erfaring med å sortere og sammenligne, gjennom lek og hverdagsaktiviteter.
- Vi bruker hverdagssituasjoner til å snakke om former og mengde med barna
- Barna får erfaring med grunnleggende begreper som over, under, ved siden av, liten, stor, mellom, bak og foran

Prosessmål 3-4 år

- Barnehagen tilrettelegger for turer i skog og nærmiljøet
- Barnehagen tilrettelegger for temaarbeid for at barna der barna får utforsker livet i naturen.
- Barna skal få erfaring i å bruke kamera og andre digitale verktøy på tur. Videre skal de få øve seg på å bruke sansene i møte med naturen
- Barna skal erfare en begynnende miljøbevissthet gjennom kildesortering og plukke søppel i naturen.

Prosessmål 5-6 år

- Personalet spiller spill med barna som forutsetter grunnleggende forståelse av begreper, former, tall og størrelsesforhold
- Barna lærer tallremsa opptil 20, vi teller og har søkelys på å gjenkjenne bilder av tall, kunne skille mellom bokstaver og tall
- De ansatte utvider barnas bevissthet med nye begreper som: høyre/venstre, vannrett/loddrett

- Barna får erfaring med avstand, vekt og volum
- Barna får erfaring med sortering, mønster og øver på ulike tellestrategier
- Barna gjør oppgaver i førskoleboka med ulike matematiske tilnærminger.
- Barna lærer enkle kortspill

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplanen s 52)

Prosessmål 1-2 år

- Vi går på turer i nærmiljøet
- Vi undrer oss og utforsker naturen sammen med barna
- Barna bruker sansene og opplever endringene i årstidene gjennom å være ute i all slags vær
- Vi legger til rette for at barna kan leke med materialer og gjenstander som ikke har en gitt hensikt

Prosessmål 3-4 år

- Barna skal øve seg på å telle i konkrete situasjoner og bruke tall i praksis og få en forståelse for mengde.
- Barna erfarer geometri med å tegne, gå under, over og erfare avstander ved å gå på tur.
- Bruke matematiske begreper som stor, liten, bak, foran i hverdagen
- Bli kjent med forskjellige former med å bygge og leke med gjenstander og materialer.
- Barna skal lære om inndeling og klassifisering

Prosessmål 5-6 år

- Barna får en begynnende forståelse for kart over nærområdet
- Førskolebarna har et eget område i skogen og utvidet radius for turmål
- Barna får kjennskap til samspill og sammenhenger i naturen, og lærer på denne måten om naturvern
- Barna lærer enkel fysikk og kjemi gjennom eksperimenter
- Barna får prøve ulike verktøyer og redskaper

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. (Rammeplanen s 56)

Prosessmål 1-2 år

- Barna får oppleve og utforske forskjellige markeringer og erfare kulturelt mangfold
- Vi bruker bilder av barnas familiemedlemmer i gode samtaler med barna
- Barna får erfaring med og kunnskap om dyr og dyrelivet i nærmiljøet
- Vi går turer til biblioteket

Prosessmål 3-4 år:

- På turer i nærmiljøet skal barna skal bli kjent med andre institusjoner i nærmiljøet.
- Barna skal få forståelse for ulike kulturer og væremåter med å bli kjent med dem gjennom barnelitteratur og markeringer.
- Barna skal få leke med hverandre på tvers av kjønn, alder kulturelle bakgrunn for å fremme likestilling og bekjempe diskriminering og mobbing .
- Barna medvirker i egen hverdag ved å komme med ønsker om tema, lek og innhold i aktiviteter.
- Barna blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.

Prosessmål 5-6 år

- Vi lager kart over hvor barna bor.
- Vi går på turer i nærmiljøet og lærer ulike trafikale symboler/skilt
- Vi bruker samtaler og fortellinger til å belyse ulike etiske dilemmaer
- Vi snakker om ulike samfunnsregler og normer.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. (Rammeplanen s 54)

Prosessmål 1-2 år

- Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager, høytider og livssyn.
- Vi leser bøker og snakker om følelser og vennskap
- Vi øver på turtaking, deling og å trøste hverandre
- Vi støtter og veileder barna i hvordan man skal være mot hverandre.

Prosessmål 3-4 år

- Personalet skal jobbe for å skape rom for undring og refleksjon rundt etiske og filosofiske spørsmål.
- Barna skal ha tilgang til barnebøker som inspirerer til undring og filosofiske samtaler og diskutere etiske spørsmål
- Personalet skal støtte barna i konflikthåndtering og bevisstgjøring rundt rettigheter og plikter samt reflektere rundt hva som er rett og galt
- Barna skal få innsikt i ulike religioner og livssyn.
- Barna skal øve på å se den andres perspektiv og støtte hverandre i vanskelige situasjoner

Prosessmål 5-6

- Vi snakker om at forskjellighet og ulikhet er bra og at man opplever verden på forskjellige måter
- Barna øver på å inngå kompromisser og løse konflikter på egenhånd, ikke nødvendigvis for egen vinning
- Personalet filosoferer sammen med barna om ulike etiske dilemmaer
- Barna lærer om religioner og livssyn som er representert i barnehagen

